Національний технічний університет України
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Кафедра інтелектуальної власності та приватного права

ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА
Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)
2026/2027 н.р.

Реквізити навчальної дисципліни	
Рівень вищої освіти	***перший (освітньо-науковий рівень)***
Галузь знань	*08 Право*
Спеціальність	*81 Право*
Освітня програма	*Право*
Статус дисципліни	*Нормативна*
Форма навчання	*очна (денна)*
Рік підготовки, семестр	*3 рік навчання, осінній семестр*
Обсяг дисципліни	*4 кредитів / 120 годин*
Семестровий контроль/ контрольні заходи	*екзамен/модульна контрольна робота*
Розклад занять	*http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ScheduleGroupSelection.aspx*
Мова викладання	*Українська*
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: *д.ю.н., професор Кожевникова Вікторія Олександрівна, e-mail: bojko.v1909@gmail.com* Практичні: *к.ю.н., Погрібна Ольга Володимирівна, e-mail: bojko.v1909m@gmail.com*
Розміщення курсу	Посилання на дистанційний ресурс Zoom https://us04web.zoom.us/j/74604542515?pwd=IU72E7n8nPNPyMsNYpiQpRJUQUCPnk.1

1. Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчання та результати навчання

Цивільне процесуальне право. Загальна частина, є правничою дисципліною, яка належить до нормативних освітніх компонентів циклу професійної підготовки фахівців та передбачена навчальним планом факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» (КПІ ім. Ігоря Сікорського), розробленим відповідно до освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право».

Метою вивчення даної дисципліни є формування професійної правосвідомості у висококваліфікованих, конкурентоспроможних та інтегрованих у європейський науковоосвітній простір професіоналів, які здатні створювати сучасні наукові знання та продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні правові проблеми шляхом інтернаціоналізації новітніх наукових досліджень, відповідно до Стратегії розвитку Університету, науководослідної діяльності за спеціальністю «Право».

Предмет навчальної дисципліни – суспільні відносини у сфері здійснення правосуддя, зокрема діяльність судів, осіб, які беруть участь у справі, та інших учасників цивільного судочинства при здійсненні правосуддя у цивільних спорах з метою захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів, які виникають із цивільних, житлових, земельних, сімейних, трудових та інших правовідносин, за винятком випадків, коли розгляд таких справ здійснюється за правилами іншого судочинства. Завдяки засвоєнню змісту навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право. Загальна частина» студенти матимуть можливість практично застосовувати нормативні положення щодо порядку здійснення цивільного судочинства. Крім того, відповідно до ОПП «Право», а також Стандарту вищої освіти 081 «Право» студенти повинні оволодіти такими загальними та фаховими компетентностями:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 09. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. *Фахові компетентності:*

ФК 02. Здатність розуміти ретроспективи формування правових та державних інститутів у контексті хїх впливу на сучасну правову систему;

ФК 04. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

ФК 07. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративний процесуальне право; цивільне і цивільне процесуальне право; трудове право; кримінальне і кримінальне процесуальне право.

ФК 08. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

ФК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ФК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

ФК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

ФК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

ФК 17. Здатність до правничого мислення та вміння розв'язувати конкретні юридичні казуси, виявляти юридичні проблеми., обробляти факти у справі, відтворювати логічні і вдалі аргументи та робити обґрунтовані юридичні висновки.

ФК 22. Здатність до інноваційного мислення та оперування знаннями про суспільство, інформаційні технології та правничу професію.

Завданням дисципліни є формування таких результатів навчання:

ПРН 02. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;

ПРН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою).

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Цивільне процесуальне право. Загальна частина» є нормативною дисципліною бакалаврського рівня підготовки студентів напряму «Право» і вивчається у 5 і 6 семестрах.

Навчальна дисципліна «Цивільне процесуальне право. Загальна частина» належить до циклу професійної та практичної підготовки бакалаврів і, як складова загальної системи права України, складає міждисциплінарний синтез матеріального та процесуального права.

Навчальна дисципліна «Цивільне процесуальне право. Загальна частина» пов'язана з такими фаховими навчальними дисциплінами як: «Римське приватне право», «Цивільне право», «Аграрне право», «Трудове право», «Кримінальне право» тощо, враховуючи, що судовий захист цих прав, свобод та інтересів у випадку їх порушення, невизнання чи оспорювання прав, здійснюється в цивільному процесі. Навчальна дисципліна «Цивільне процесуальне право. Загальна частина» перебуває у певному зв'язку з дисциплінами циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки студентів: «Історія України», «Соціологія», «Філософія», «Політологія». Вказані навчальні дисципліни забезпечують теоретико-методологічні засади вивчення навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право. Загальна частина».

3.Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
1	2	3	4	5	6
Кредитний модуль 1 «Цивільне процесуальне право»					
1. Предмет і система цивільного процесуального права України	10	2	4	0	6
2. Принципи цивільного процесуального права	10	2	4	0	8
3. Цивільні процесуальні правовідносини	20	2	4	0	6
4. Цивільна юрисдикція. Підсудність цивільних справ	20	2	4	0	8
5. Сторони в цивільному процесі	10	2	4	0	8
6. Треті особи в цивільному процесі	10	2	4	0	6
7. Представництво в цивільному процесі	10	2	4	0	8
8. Докази і доказування в цивільному процесі	20	2	4	0	8
9. Цивільні процесуальні строки	10	2	4	0	8

Модульна контрольна робота					
Екзамен					
Разом за 1 семестр	**120**	**18**	**36**	**0**	**66**
Всього годин	**120**	**18**	**36**	**0**	**66**

4.*Навчальні матеріали та ресурси:*

4.1. Законодавство:

1. Конституція України: Закон України, 28 червня 1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. с. 141.
2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України, 18 березня 2004 № 1618IV. ВВРУ. 2004. № 40–41. с. 135.
3. Сімейний кодекс України: Закон України, 10 січня 2002 № 2947-III. ВВРУ. 2002. № 21–22. Ст. 135.
4. Цивільний кодекс України: Закон України, 16 січня 2003 № 435-IV. ВВРУ. 2003. № 40–44. Ст. 356.
5. Кодекс законів про працю України: Закон України, 10 грудня 1971 № 322-VIII. ВВРУ. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/322-08 ().
6. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 № 2747-IV. ВВРУ. 2005 р. № 35–36. Ст. 446.
7. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 листопада 1991 №1798-XII. ВВРУ. 1992 р. № 6. Ст. 56.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р., № 4651-VI. ВВРУ. 2013. № 9–10. № 11–12, № 13. Ст. 88.
9. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII.ВВРУ. 2016. № 31. Ст. 545.
10. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 № 1697-VII. ВВРУ. 2015. № 2–3. Ст.12.
11. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 № 5076-VI. ВВРУ. 2013. № 27. Ст. 282.
12. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 7 грудня 2017 № 2229-19. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/2229-19.
13. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. ВВРУ. 2016. № 30. Ст. 542.
14. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. ВВРУ. 2016. № 29. Ст. 535.
15. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 № 3773-VI. ВВРУ. 2012. № 19–20. Ст. 179.
16. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 № 4038-XII. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/4038-12.
17. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22 грудня 2005 № 3262-IV. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/3262-15.
18. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 № 2709-IV. ВВРУ. 2005. № 32. Ст. 422.
19. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477- IV. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3477-15.
20. Про судовий збір: Закон України від 8 липня 2011 №3674-VI // ВВРУ. 2012. № 14. Ст. 87.

4.2. Базова література:

Останні навчальні видання з дисципліни **«Цивільне процесуальне право України» («Цивільний процес»)**, видані провідними юридичними видавництвами України за останні роки:

1. **Штефан О. Г.** ***Цивільне процесуальне право України: підручник.*** — К.: Юрінком Інтер, 2024.
2. **Ківалов С. В., Кожевников С. О., Оборотов Ю. М. та ін.** ***Цивільне процесуальне право України: підручник*** / за заг. ред. С. В. Ківалова. — Одеса: Юридична література, 2024.
3. **Гусаров К. В., Бичкова С. С., Світличний О. О. та ін.** ***Цивільний процес України: підручник*** / за ред. К. В. Гусарова. — Харків: Право, 2023.
4. **Кравчук В. М., Орищин М. В.** ***Цивільний процес: навчальний посібник (у схемах і таблицях).*** — К.: Алерта, 2024.
5. **Цивільне процесуальне право України (Загальна частина):** ***підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева***. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 412 с.
6. **Курс цивільного процесу. Загальна частина: підручник /** ***Немеш П.Ф.*****,** ***Феннич В.П.*** ТОВ «РІК-У», 2020. 808 с.
7. **Цивільне процесуальне право України: підручник /** ***В. М. Коссак, Р. Я. Лемик, Ю. В. Навроцька, С. В. Сеник ; за заг. ред. В. М. Коссака.*** Харків. Право, 2020. 752 с.
8. **Ясинюк М.М.** ***Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар***. К. Алерта, 2020. 810 с.
9. **Цивільний процес України.** ***Навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей закладів вищої освіти / І.О. Ізарова, Р.Ю, Ханик-Посполітак.*** Київ, ВД «Дакор», 2019. 300 с.

4.3. Додаткова:

1. Примирні процедури в цивілістичному процесі: теорія і практика (нотаріат, суд, адвокатура, виконавче провадження). Науково-практичний посібник. (Серія «Процесуальні науки») / за заг. ред. докторки юридичних наук, професорки, заслуженої юристки України С. Я. Фурси. К.: Алерта, 2022. 428 с.
2. Альтернативне вирішення спорів: підруч. //за заг. ред. Ю.Д. Притики [кол. авторів Притика Ю.Д., Ханик-Посполітак Р.Ю., Кравцов С.О. та інші]. Київ: ВД «Дакор», 2021. 436 с.
3. Спір про право у цивілістичному процесі: нотаріат, суд, виконавче провадження: монографія / Фурса С. Я., Фурса Є. І., Дика А. О. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., заслуж. юриста України Фурси С. Я.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Центр прав. дослідж. Фурси. Київ: Алерта, 2021. 287 с.
4. Васильєв С. В. Звернення до суду: алгоритм процесуальних дій (цивільна юрисдикція): навчальний посібник. Київ, Алерта, 2021. 476с.
5. Тетарчук І. В. Цивільне процесуальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. ЦУП, 2020. 208 с.
6. Цивільний процес України: навч. посібник для студ. юрид. спец. вищих навчальних закладів /І.О. Ізарова, Р.Ю, Ханик-Посполітак. Київ, ВД «Дакор», 2018. 276 с.
7. Практикум з цивільного процесу України: Навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей /за ред. Н.В. Василини, Ю.Д.Притики. - К., ВД «Дакор», 2018. 132 с.
8. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути / Комаров В.В., Гусаров К.В., Сакара Н.Ю. та ін..; за ред.. В.В. Комарова. Х.: Право, 2016. 848 с.
9. Васильєв С. В. Порівняльний цивільний процес. Підручник. К. «Алерта», 2015. 352 с.
10. Розгляд окремих категорій цивільних справ у судах/ Н. Ю. Голубєва, Н. В. Волкова, Ю. І. Полюк, І. А. Яніцька. Харків, 2020. 128 с.
11. Грабовська О., Вілінський М. Експерт у цивільному судочинстві. Підприємництво, господарство і право. № 1/2021. С. 5–10.

12. Штефан А. С. Висновок експерта у цивільному судочинстві. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2018. № 2/2018. С. 16–28.
13. Кармаза О., Грабовська О. Електронна особа (особистість) як суб'єкт правовідносин у цивілістичному процесі. Підприємництво, господарство і право. № 2/2021. С. 5–10.
14. Скіченко А. Розгляд судом справ про усиновлення: порівняльний аналіз цивільного процесуального законодавства України та Франції. Підприємництво, господарство і право. № 2/2021. С. 16–20.
15. Біцай А. В. Участь адвоката в медіації у кримінальному провадженні у контексті реалізації права на справедливий суд. Вісник кримінального судочинства. 2018. № 2. С. 8–15.
16. Васильєв С.В. Цивільний процес : підручник. Київ: Алерта, 2019. 506 с.
17. Берестова І.Е. Теоретичні засади захисту публічних інтересів у цивільному судочинстві та конституційному провадженні: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2018. 496 с.
18. Короєд С. О. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України: Видавничий дім «Професіонал», 2018. 496 с.
19. Бичкова С. С. Загальні суб'єктивні процесуальні права осіб, які беруть участь у справах позовного провадження. Підприємництво, господарство і право. № 5. 2016. С. 58–63.
20. Кройтор В. А. Принципи цивільного процесуального права: поняття та значення. Актуальні проблеми юридичної науки: збірник тез Міжнародної наукової конференції «Одинадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 23–24 листопада 2015 р.). Ч. 3. С. 109–111.

Відповідно до тем, що вивчаються на лекційних та практичних заняттях, студенти повинні також ознайомитися із законодавчими та нормативними документами.

Інформаційні ресурси:

Верховна Рада України: http://rada.gov.ua/

Судова влада України(офіційний веб-портал): http://court.gov.ua/

Конституційний суд України: http://www.ccu.gov.ua/

5. Навчальний контент

Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

5.1. Лекційні заняття

№ п/п	Назва теми лекції та перелік основних питань **Кредитний модуль 1.**
1	**Тема 1. Предмет і система цивільного процесуального права України (2 год.).** 1. Поняття цивільного процесуального права. 2. Поняття цивільного судочинства (цивільного процесу). 3. Предмет, метод та функції цивільного процесуального права. 4. Система цивільного процесуального права.

2	**Тема 2. Принципи цивільного процесуального права України (2год.)**. 1. Поняття, значення та класифікації принципів цивільного процесуального права. 2. Конституційні принципи цивільного процесуального права. 3. Здійснення правосуддя виключно судами. 4. Доступність і гарантованість судового захисту прав і свобод людини та громадянина. 5. Особливий порядок утворення судів. 6. Принцип територіальності і спеціалізації побудови судоустрою в Україні. 7. Участь народу в здійсненні правосуддя. 8. Призначуваність суддів. 9. Незалежність і недоторканність суддів та підкорення їх тільки закону. 10. Здійснення правосуддя професійними суддями та, у визначених законом випадках, присяжними. 11. Одноособовий та колегіальний розгляд справи в суді. 12. Рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом. 13. Гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами. 14. Розумні строки розгляду справи судом.
3	**Тема 3. Цивільні процесуальні правовідносини (2 год.).** 1. Поняття та ознаки цивільних процесуальних правовідносин. 2. Передумови виникнення цивільних процесуальних правовідносин. 3. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин. 4. Суд – як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. 5. Особи які беруть участь у справі. 6. Інші учасники цивільного процесу. 7. Зміст та об'єкт цивільних процесуальних правовідносин.
4	**Тема 4. Цивільна юрисдикція. Підсудність цивільних справ (2 год.).** 1. Поняття та види цивільної юрисдикції. 2. Поняття та види підсудності. 3. Функціональна підсудність. 4. Територіальна підсудність. 5. Недопустимість суперечок між судами про підсудність. 6. Наслідки порушення правил про підсудність. 7. Передача справи з одного суду до іншого.
5	**Тема 5. Сторони в цивільному процесі (2 год.).** 1. Поняття сторін в цивільному процесі. 2. Права та обов'язки сторін цивільного процесу. 3. Особливості участі в цивільному судочинстві малолітньої чи неповнолітньої особи. 4. Поняття, підстави та види процесуальної співучасті. 5. Поняття належної та неналежної сторони в цивільному процесі. Заміна неналежного відповідача. 6. Поняття та умови процесуального правонаступництва.
6	**Тема 6. Треті особи в цивільному процесі (2 год.).** 1. Поняття та види третіх осіб. 2. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору. 3. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору. 4. Відмінність третіх осіб від співучасників.
7	**Тема 7. Представництво в цивільному процесі (2 год.).** 1. Поняття, значення та особливості представництва в цивільному процесі. 2. Види процесуального представництва.

8	**Тема 8. Докази і доказування в цивільному процесі (2 год.).** 1. Поняття, значення та види доказів у цивільному процесі. 2. Доказування та подання доказів. 3. Засоби доказування.
9	**Тема 9. Цивільні процесуальні строки (2 год.).** 1. Поняття і значення процесуальних строків. 2. Класифікація процесуальних строків. 3. Обчислення, зупинення, продовження і поновлення процесуальних строків. 4. Правові наслідки пропущення процесуальних строків.

5.2. Практичні (семінарські) заняття

Практичні (семінарські) заняття покликані закріпити та поглибити знання, одержані на лекціях та в процесі самостійної підготовки студентів, сприяти та розвивати у студентів навички самостійного та аналітичного мислення, а також вміння вести дискусію, відстоювати власну точку зору, узагальнювати отриману інформацію. Основні завдання циклу семінарських (практичних) занять:

- формування досвіду ведення дискусій з метою поглиблення знань теоретичного матеріалу;
- знання та доцільне використання на практичних змісту основних категорій і понять юридичної термінології, притаманних цивільному процесуальному праву;
- вміння аналізувати, розуміти і знаходити напрями вирішення проблем, які виникають у практичній діяльності у зв'язку із правозастосуванням відповідного матеріалу.

На практичному занятті студенти під керівництвом викладача шляхом виконання завдань закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають уміння їх практичних занять.

№ з/п	Назва теми практичного заняття та перелік основних питань та завдання на СРС
Кредитний модуль 1 «Цивільне процесуальне право»	
1	**1. Предмет і система цивільного процесуального права України (4 год.).** *Перелік основних питань:* 1. Поняття та основні положення цивільного процесуального права. 2. Способи захисту порушеного, невизнаного або оспорюваного права, свободи чи інтересу особи. 3. Предмет та метод цивільного процесуального права як критерії індивідуалізації галузі права. 4. Система цивільного процесуального права. *Завдання на СРС:* - Цивільний процес – форма захисту майнових, особистих немайнових прав і охоронюваних законом інтересів громадян і організацій. - Місце цивільного процесуального права в системі права України. - Поняття та основні принципи пандектної системи права.
2	**2. Поняття цивільного судочинства (4 год.).** *Перелік основних питань:* 1. Поняття цивільного судочинства. 2. Стадії цивільного судочинства. 3. Види цивільного судочинства.

	4. Джерела цивільного процесуального права. *Завдання на СРС:* - Процесуальні строки для апеляційного оскарження рішення суду першої інстанції в цивільній справі. - Процесуальні строки для касаційного оскарження рішення суду в цивільній справі. - Дія норм цивільного процесуального права у часі, у просторі, за колом осіб. - Взаємодія та взаємозв'язок цивільного процесуального права з іншими навчальними дисциплінами.
3	**3. Принципи цивільного процесуального права України (4 год.).** *Перелік основних питань:* 1. Поняття, значення та класифікації принципів цивільного процесуального права. 2. Характеристика конституційних принципів цивільного процесуального права. Система принципів цивільного процесуального права, закріплених в законодавстві про цивільне судочинство. *Завдання на СРС:* Критерії класифікації принципів цивільного процесуального права. Принцип територіальності, спеціалізації та інстанційності побудови системи судів загальної юрисдикції. Участь присяжних у цивільному судочинстві. Повне фіксування судового засідання технічними засобами. Розумні строки розгляду справи судом.
4	**4. Цивільні процесуальні правовідносини (4 год.).** *Перелік основних питань:* Поняття та ознаки цивільних процесуальних правовідносин. Передумови виникнення цивільних процесуальних правовідносин. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин. Суд – як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Особи які беруть участь у справі. Інші учасники цивільного процесу. Зміст та об'єкт цивільних процесуальних правовідносин. *Завдання на СРС:* Особливості цивільних процесуальних правовідносин. Класифікація суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин. Цивільна процесуальна правоздатність учасника цивільних процесуальних правовідносин. Цивільна процесуальна дієздатність учасника цивільних процесуальних правовідносин.

5	**5. Цивільна юрисдикція. Підсудність цивільних справ (4 год.).** *Перелік основних питань:* 1. Поняття та види цивільної юрисдикції. 2. Поняття та види підсудності. 3. Функціональна підсудність. 4. Територіальна підсудність. 5. Недопустимість суперечок між судами про підсудність. 6. Наслідки порушення правил про підсудність. 7. Передача справи з одного суду до іншого. *Завдання на СРС:* - Загальні правила цивільної юрисдикції. - Право сторін на передачу спору на розгляд третейського суду. - Підсудність справ, у яких однією із сторін є суддя. - Процесуальний порядок передачі справи з одного суду до іншого.
6	**6. Сторони в цивільному процесі (4 год.).** *Перелік основних питань:* 1. Поняття сторін в цивільному процесі. 2. Права та обов'язки сторін цивільного процесу. 3. Особливості участі в цивільному судочинстві малолітньої чи неповнолітньої особи. 4. Поняття, підстави та види процесуальної співучасті. 5. Поняття належної та неналежної сторони в цивільному процесі. Заміна неналежного відповідача. 6. Поняття та умови процесуального правонаступництва. *Завдання на СРС:* - Критерії класифікації процесуальної співучасті. - Процесуальний та матеріальний інтерес позивача. - Процесуальний та матеріальний інтерес відповідача.
7.	**Тема 7. Треті особи в цивільному процесі (2 год.).** *Перелік основних питань:* 1. Поняття та види третіх осіб. 2. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору. 3. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору. 4. Відмінність третіх осіб від співучасників. *Завдання на СРС:* Правовий статус третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору. Правовий статус третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору.
8.	**Тема 8. Представництво в цивільному процесі (2 год.).** *Перелік основних питань:* 1. Поняття, значення та особливості представництва в цивільному процесі. 2. Види процесуального представництва. *Завдання на СРС:* Визначне коло законних представників. Документи, якими засвідчуються повноваження представників. Класифікація процесуального представництва на основі різних критеріїв.

9.	**9. Цивільні процесуальні строки (4 год.).** *Перелік основних питань:* 1. Поняття і значення процесуальних строків. 2. Класифікація процесуальних строків. 3. Обчислення, зупинення, продовження і поновлення процесуальних строків. 4. Правові наслідки пропущення процесуальних строків. *Завдання на СРС:* - Розумність процесуальних строків. - Критерії класифікації процесуальних строків. - Початок перебігу процесуальних строків.

6. Самостійна робота

У зв'язку із значним обсягом навчального матеріалу дисципліни «Цивільне процесуальне право. Загальна частина» самостійна робота студента (далі – СРС) є невід'ємною складовою організації навчального процесу. СРС передбачає самостійне, на основі рекомендованої навчальної та наукової літератури, опрацювання та засвоєння окремих положень навчальної дисципліни. Особливу увагу слід звернути на нормативноправові акти України як першоджерела інформації. Покращенню засвоєння такого матеріалу і дослідженню питань, щодо яких виникають певні ускладнення при вивченні в процесі СРС, сприяють індивідуальні та групові консультації, які проводяться у методичному кабінеті. Перевірка рівня засвоєння матеріалу таких тем проводиться в процесі обговорення питань із логічно споріднених тем дисципліни на аудиторних заняттях.

№ з/п	Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання
1.	**Тема 1. Інші учасники цивільного процесу** Метою самостійного опрацювання матеріалу є з'ясування питань щодо особливостей процесуального статусу помічника судді, секретаря судового засідання, судового розпорядника, свідка, експерта, експерта з питань права, перекладача та спеціаліста. *Перелік основних питань:* 1. Особи, які є іншими учасниками цивільного процесу. 2. Особливості процесуального статусу помічника судді. 3. Повноваження та обов'язки секретаря судового засідання та судового розпорядника. 4. Права та обов'язки свідка. 5. Права та обов'язки експерта. 6. Особливості процесуального статусу експерта з питань права. 7. Права та обов'язки спеціаліста. 8. Права та обов'язки перекладача.

2.	**Тема 2. Розгляд судом справ про усиновлення. Встановлення фактів, що мають юридичне значення** Метою самостійного опрацювання матеріалу є з‘ясування питань щодо особливостей порядку розгляду і вирішення судом справ окремого провадження, зокрема таких розповсюджених у судовій практиці справ як справи про усиновлення та справи про встановлення фактів, що мають юридичне значення. *Перелік основних питань:* 1. Розгляд судом справ про усиновлення: підсудність, заявники, зміст заяви, процесуальний порядок розгляду справ. 2. Перелік документів, які подають громадяни (усиновлювачі) інших держав або особи без громадянства, що постійно проживають за межами України, для усиновлення. 3. Рішення суду в справі про усиновлення. 4. Розгляд судом справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення: підсудність; факти, які можуть бути встановлені в судовому порядку в окремому провадженні; процесуальний порядок розгляду справ. 5. Умови встановлення судом фактів, що мають юридичне значення. 6. Факти, які не підлягають судовому розгляду в окремому провадженні. 7. Рішення суду в справі про встановлення фактів, що мають юридичне значення. 8. Особливості провадження у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України.
3.	**Тема 3. Розгляд судом справ про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред’явника та векселі. Розгляд судом справ про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб** Метою самостійного опрацювання матеріалу є з‘ясування питань щодо особливостей порядку розгляду і вирішення судом справ окремого провадження, зокрема щодо відновлення прав на втрачені цінні папери на пред’явника та векселі, а також щодо розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб. *Перелік основних питань:* 1. Відновлення прав на втрачені цінні папери на пред’явника та векселі: підсудність;

	зміст заяви; строк пред’явлення позову заявником до держателя втраченого цінного папера на пред’явника або векселя; процесуальний порядок розгляду справ. 2. Ухвала суду до судового розгляду справи про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред’явника та векселі. 3. Зміст публікації про виклик держателя втраченого цінного папера на пред’явника або векселя до суду. 4. Обов’язки держателя втраченого цінного папера на пред’явника або векселя. 5. Розкриття банківської таємниці: підсудність, зміст заяви; процесуальний порядок розгляду справ, термін розгляду справи судом. 6. Рішення суду про розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю.

4.	**Тема 4. Розгляд судом справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність. Визнання спадщини відумерлою** Метою самостійного опрацювання матеріалу є з‘ясування питань щодо особливостей порядку розгляду і вирішення судом справ окремого провадження, зокрема щодо подання заяви про передачу безхазяйної нерухомої речі у власність територіальної громади, вимог до змісту такої заяви, підстав для відмови судом у її прийнятті, порядку судового розгляду такої заяви. Також вивчається механізм реалізації обов’язку органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини подати до суду заяву про визнання спадщини відумерлою у разі відсутності спадкоємців за законом і за заповітом, усунення їх від прав на спадкування, неприйняття ними спадщини або відмови від прийняття. *Перелік основних питань:* 1.Розгляд судом справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність: підсудність; заявники, зміст заяви; процесуальний порядок розгляду справ. 2. Підстави для відмови суду у прийнятті заяви про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність 3. Рішення суду у справі про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність. 4. Розгляд судом справ про визнання спадщини відумерлою: підсудність; заявники, зміст заяви; процесуальний порядок розгляду справ. 5. Підстави для відмови суду у прийнятті заяви про визнання спадщини відумерлою. 6. Рішення суду у справі про визнання спадщини відумерлою.
5.	**Тема 5. Розгляд судом справ про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку. Примусова госпіталізація до протитуберкульозного закладу** Метою самостійного опрацювання матеріалу є з‘ясування питань щодо особливостей порядку розгляду і вирішення судом справ окремого провадження, зокрема щодо вирішення питання про надання психіатричної допомоги в примусовому порядку: підсудність, право подати таку заяву до суду, вимоги щодо її змісту, порядок прийняття до розгляду і вирішення судом. Також вивчається процесуальний порядок розгляду і вирішення судом справ про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу у випадку, якщо судом буде встановлено, що особа, хвора на туберкульоз, порушує протиепідемічний режим, і тим самим ставить під загрозу зараження туберкульозом інших осіб. *Перелік основних питань:* 1. Розгляд судом справ про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку: підсудність; заявники, зміст заяви; процесуальний порядок розгляду справ. 2. Строки подання заяви та строки розгляду судом справ про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку. 3. Рішення суду у справі про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку.
	4. Розгляд судом справ про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу: підсудність; заявники, зміст заяви; процесуальний порядок розгляду справ. 5. Строки подання заяви та строки розгляду судом справ про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу. 6. Рішення суду у справі про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу.

7. Політика та контроль

7.1. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять. Здобувачам освіти рекомендується відвідувати лекції та практичні заняття. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента/студентки, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички. Відсутність на лекції не відпрацьовується, оскільки теми та питання лекцій і практичних занять співпадають. Згідно з «Положенням про систему оцінювання результатів навчання КПІ імені Ігоря Сікорського» заборонено оцінювати присутність або відсутність здобувача на аудиторному занятті, в тому числі нараховувати за це заохочувальні бо штрафні бали. Детально:https://osvita.kpi.ua/node/37. Відсутність на практичному занятті відпрацьовується.

Особливості організації освітнього процесу під час дистанційного навчання визначено «Положенням про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детально: https://osvita.kpi.ua/node/188.

Правила поведінки на заняттях. Норми етичної поведінки студентів і науковопедагогічних працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Детально: https://kpi.ua/code.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів.

Заохочувальні бали		**Штрафні бали**	
Критерії	**Ваговий бал**	**Критерії**	**Ваговий бал**
Участь у міжнародних, всеукраїнських, університетських та/або інших заходах (конференція, круглий стіл, конкурс, олімпіада тощо); публікація (стаття та/або тези доповіді) за тематикою навчальної дисципліни	+10 балів	*Порушення строку відпрацювання практичних занять, виконання задач (кейсів), тестування тощо (за кожну таку роботу)* Під час дистанційного навчання штрафні бали не застосовуються	-0 балів
Виступ на занятті з ініціативною доповіддю на обрану творчу тему, погоджену з викладачем, за програмою дисципліни	+5 балів	*Порушення термінів виконання модульної контрольної роботи та її захист* Під час дистанційного навчання штрафні бали не застосовуються	-0 балів

Заохочувальні та штрафні бали не входять до основної шкали РСО, а їхня сума не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

Політика дедлайнів та перескладань. Відпрацювання практичного заняття, за рішенням викладача, може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв’язання задачі з відповідної теми.

На останньому за розкладом занятті проводиться основна форма поточного контролю у вигляді письмової модульної контрольної роботи, до якої включено відповіді на теоретичні питання теми 9. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з’явився на контрольний захід, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Політика академічної доброчесності та її принципи визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детально: https://kpi.ua/code.

Політика використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського (https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/polityka-vykorystannia-shtuchnogo-intelektu_2023.pdf). **Положення про систему запобігання плагіату, фабрикації, фальсифікації в Національному технічному університеті України «КИЇВСЬКИЙ**

ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО» (https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Polozhennia_pro_systemu_zapobihannia_plahiatu_2025.pdf) Залежно від ступеня порушення (плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, несанкціонована допомога) до студентів застосовують такі заходи:

- **Повторне проходження оцінювання:** повторна здача контрольної роботи, іспиту чи заліку.
- **Переробка письмової роботи:** вимога повністю або частково переписати реферат, курсову, кваліфікаційну або наукову роботу з усуненням запозичень чи порушень.
- **Відмова в допуску до захисту:** заборона захищати курсову, дипломну роботу через виявлений плагіат або фабрикацію даних.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Поточний контроль: експрес-опитування, опитування за темою заняття, тест, виконання практичного завдання, розв'язання задач (кейсів), МКР.

Рейтингова система оцінювання результатів навчання студентів з кредитного модуля «Цивільне процесуальне прав Загальна частина» (Екзамен):

№ з/п	Поточний, семестровий контроль	Ваговий бал	Кількість	Всього, 100 балів
1.	Практичне заняття	2,5	18	45
2.	Модульна контрольна робота (МКР)	5	1	5
3.	Екзамен			50

Поточний контроль має чотири рівні оцінювання, критерії:

«відмінно» – повна відповідь (не менше 95% потрібної інформації) – студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, правильно і обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних комунікативних ситуаціях – практичне заняття **2,5 балів**, МКР – **5 балів**;

«добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з несуттєвими недоліками, які допускає студент – практичне заняття **2 бали**, МКР – **4 бали**.

«задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації), студент засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає неточності – практичне заняття **1 бал**, МКР – **3 бали**;

«незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» - практичне заняття **0 балів**, МКР – **0-2 бали.**

Результати поточного контролю здобувача регулярно вносяться викладачем до модуля «Поточний контроль» АС Електронний кампус.

Критерій отримання атестації	Перша атестація	Друга атестація
Строк атестації	8-ий тиждень	14-ий тиждень
Поточний рейтинг	>15 балів	>30 балів
Умови отримання атестації		
Практичні заняття, теми 1–4	+	-
Практичні заняття, теми 5–9	-	+

Результати календарного контролю здобувача вносяться викладачем до модуля «Календарний контроль» АС Електронний кампус.

Семестровий контроль: екзамен.

Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг більше 30 балів.

Порядок проведення контрольних заходів визначено у «Положенні про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детально: https://osvita.kpi.ua/node/32.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Семестровий контроль: екзамен.

1. Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок:

Таблиця

Бали	**Оцінка**
100…95	Відмінно
94…85	Дуже добре
84…75	Добре
74…65	Задовільно
64…60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, для підготовки до семестрового контролю:

1. Поняття цивільного процесуального права як галузі права.
2. Поняття цивільного судочинства (цивільного процесу).
3. Предмет та метод цивільного процесуального права.
4. Система цивільного процесуального права.
5. Стадії цивільного судочинства.
6. Види цивільного судочинства.
7. Джерела цивільного процесуального права.
8. Поняття, значення та класифікації принципів цивільного процесуального права.
9. Конституційні принципи цивільного процесуального права.
10. Здійснення правосуддя виключно судами.
11. Доступність і гарантованість судового захисту прав і свобод людини та громадянина.
12. Особливий порядок утворення судів.
13. Принцип територіальності і спеціалізації побудови судоустрою в Україні.
14. Участь народу в здійсненні правосуддя.
15. Призначуваність суддів.
16. Незалежність і недоторканність суддів та підкорення їх тільки закону.
17. Здійснення правосуддя професійними суддями та, у визначених законом випадках, присяжними.
18. Одноособовий та колегіальний розгляд справи в суді.
19. Рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом.
20. Гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами.

21. Розумні строки розгляду справи судом.
22. Забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках - на касаційне оскарження судового рішення.
23. Обов’язковість судового рішення.
24. Державна мова судочинства.
25. Забезпечення права на правову допомогу.
26. Участь прокурора у цивільному процесі у випадках, визначених законом.
27. Право на свободу та особисту недоторканість.
28. Повага до гідності особи, невтручання в її особисте та сімейне життя.
29. Недоторканність житла.
30. Таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції.
31. Повага до суду та судді.
32. Система принципів цивільного процесуального права, регламентованих законодавством про цивільне судочинство.
33. Поняття, значення та види цивільної юрисдикції. Загальна характеристика.
34. Поняття підсудності та її види.
35. Функціональна підсудність.
36. Територіальна підсудність.
37. Види територіальної підсудності.
38. Недопустимість суперечок між судами про підсудність.
39. Наслідки порушення правил про підсудність.
40. Зміна підсудності.
41. Поняття цивільних процесуальних правовідносин та їх особливості.
42. Умови виникнення цивільних процесуальних правовідносин.
43. Суб’єкти цивільних процесуальних правовідносин.
44. Суд – як обов’язковий суб’єкт цивільних процесуальних правовідносин.
45. Особи які беруть участь у справі.
46. Зміст та об’єкт цивільних процесуальних правовідносин.
47. Зміст та об’єкт цивільних процесуальних правовідносин.
48. Поняття сторін в цивільному процесі.
49. Права та обов’язки сторін цивільного процесу.
50. Процесуальна співучасть.
51. Види процесуальної співучасті.
52. Належна та неналежна сторона в цивільному процесі. Наслідки заміни неналежної сторони.
53. Процесуальне правонаступництво: види та значення.
54. Поняття та види третіх осіб.
55. Статус третіх осіб із самостійними вимогами щодо предмету спору.
56. Статус третіх осіб без самостійних вимог щодо предмету спору.
57. Відмінність третіх осіб від співучасників.
58. Поняття та значення представництва в цивільному процесі, його види.
59. Законне представництво.
60. Договірне представництво.
61. Права і обов’язки судового представника.
62. Завдання прокуратури в цивільному процесі.
63. Підстави та процесуальні форми участі прокурора в цивільному процесі.
64. Мета і підстави участі в цивільному процесі державних органів, органів місцевого самоврядування та фізичних осіб, які захищають права інших осіб.

65. Форми участі в цивільному процесі державних органів, органів місцевого самоврядування та фізичних осіб, які захищають права інших осіб.
66. Поняття, значення та види доказів у цивільному процесі.
67. Доказування та подання доказів.
68. Засоби доказування.
69. Звільнення від доказування.
70. Належність доказів. Допустимість засобів доказування.
71. Забезпечення доказів.
72. Оцінка доказів.
73. Тимчасове вилучення доказів для дослідження судом.
74. Привід свідка.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри інтелектуальної власності та приватного права, доктором юридичних наук, професором Вікторією Олександрівною КОЖЕВНИКОВОЮ та доцентом кафедри інтелектуальної власності та приватного права, кандидатом юридичних наук, старшим викладачем Ольгою Володимірівною ПОГРІБНОЮ.

Погоджено на засіданні кафедри, протокол № 15 від 22.06.2026 р., а також на засіданні Методичної комісії ФСП.